

វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា

របាយការណ៍សង្ខេប

សមិទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យាកសិកម្មឆ្នាំ២០១៥
និងទិសដៅសម្រាប់ឆ្នាំ២០១៦-២០១៨

ការស្រាវជ្រាវ

ការផ្សព្វផ្សាយ

ផលិតកម្ម

ទីផ្សារ

អារម្ភកថា

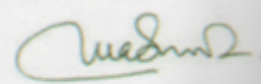
វិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជាគឺជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដែលមាននីតិបុគ្គលភាពនិងស្វ័យភាព ហិរញ្ញវត្ថុ។ វិទ្យាស្ថានស្ថិតនៅក្រោមការដឹកនាំរបស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ជាអាណាព្យាបាល បច្ចេកទេស និងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុជាអាណាព្យាបាលហិរញ្ញវត្ថុ (អនុក្រឹត្យលេខ៧៤អនក្រ.បក ចុះថ្ងៃទី១៦ ខែសីហា ឆ្នាំ១៩៩៩)។ វិទ្យាស្ថានត្រូវបានដឹកនាំដោយក្រុមប្រឹក្សាភិបាលដែលមានសិទ្ធិយ៉ាងទូលំទូលាយ ដើម្បី បំពេញបេសកកម្មក្នុងនាមវិទ្យាស្ថាន ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃបទបញ្ញត្តិនៃអនុក្រឹត្យនិងបទបញ្ជាផ្ទៃក្នុងរបស់ខ្លួន។ វិទ្យាស្ថានគ្រប់ គ្រងដោយនាយកមួយរូបនិងមាននាយករងមួយចំនួនជាជំនួយការ។ បេសកកម្មរបស់វិទ្យាស្ថានគឺ បង្កើនផលិតភាព ដំណាំកសិកម្ម បសិដ្ឋកម្មពិធីកម្មដំណាំ និងធានានូវនិរន្តរភាពបរិស្ថាន និងស្ថេរភាពជីវភាពជនបទតាមរយៈភាពជាដៃគូ លើកិច្ចការស្រាវជ្រាវនិងប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យា។ វិទ្យាស្ថានមានសមត្ថភាពល្បីល្បាញខាងការអភិវឌ្ឍន៍សមត្ថភាពក្នុង ផលិតកម្មស្រូវហើយក៏ត្រូវបានពង្រីកសមត្ថភាពស្រាវជ្រាវរបស់ខ្លួនលើដំណាំចម្ការផងដែរ។

វិទ្យាស្ថានមានកិត្តិយសផ្តល់ជូននូវរបាយការណ៍សង្ខេបប្រចាំឆ្នាំ២០១៥ បង្ហាញនូវលទ្ធផលនិងសមិទ្ធផលនៃការ ស្រាវជ្រាវ ក្នុងការអនុវត្តន៍តាមផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្ម២០១៤-២០១៨ ហើយដែលជាស្នាដៃនៃការស្រាវ ជ្រាវរបស់អង្គការចំណុះរបស់ខ្លួនរួមមាន រុក្ខជាតិស្រែវិទ្យា វិទ្យាសាស្ត្រដីនិងទឹក ការពារដំណាំ វិស្វកម្មកសិកម្ម វិទ្យាសាស្ត្រសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ប្រព័ន្ធកសិកម្ម និងបណ្តុះបណ្តាលនិងព័ត៌មានវិទ្យា។ របាយការណ៍នេះត្រូវបានផលិត ឡើងក្រោមការដឹកនាំរបស់ក្រុមប្រឹក្សាភិបាលវិទ្យាស្ថាន ដោយមានការគាំទ្រយ៉ាងខ្លាំងពីសំណាក់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ ក្នុងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជិតស្និទ្ធជាមួយមន្ត្រីរដ្ឋាភិបាលពីថ្នាក់ជាតិនិងក្រោមជាតិ ក្នុងនោះ មាន ថ្នាក់ដឹកនាំនិងមន្ត្រីបច្ចេកទេសនៃអគ្គនាយកដ្ឋានកសិកម្ម សាកលវិទ្យាល័យភូមិន្ទកសិកម្ម មន្ទីរកសិកម្មរាជធានី ខេត្ត អង្គការជំនាញរបស់ក្រសួង ភ្នាក់ងារអង្គការសហប្រជាជាតិ អង្គការអន្តរជាតិ អង្គការក្រៅរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំង ស្ថាប័នអប់រំនិងស្រាវជ្រាវអន្តរជាតិជាច្រើនទៀតមានដូចជា ACIAR, IRRI, University of Queensland, CSIRO, Murdoch University, Charles Sturt University, University of South Australia, University of Western Sydney, NSW DPI, Tamworth Agricultural Institute, RDA, KOPIA-Cambodia, NIAS, YAAS, Bioversity International, MJP, និងជាពិសេសកសិករកម្ពុជា។

របាយការណ៍នេះ នឹងផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍ដល់អ្នកប្រើប្រាស់ទាំងឡាយណាដែលចាប់អារម្មណ៍ចំពោះការស្រាវជ្រាវនិង អភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា រួមមានទាំងអ្នកនយោបាយ អ្នកធ្វើគោលនយោបាយ អ្នកស្រាវជ្រាវ អ្នកផ្សព្វផ្សាយ គ្រូបង្រៀន និស្សិត និងអាចទាំងកសិករទៀតផង។ សម្រាប់វិទ្យាស្ថានផ្ទាល់ របាយការណ៍នេះជាការលើកទឹកចិត្តដល់ថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីរបស់ខ្លួនឲ្យបន្តខិតខំស្រាវជ្រាវដើម្បីសម្រេចនូវបេសកកម្មក្នុងកិច្ចការស្រាវជ្រាវនិងផ្ទេរបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្មនៅកម្ពុជា។

ខ្ញុំសង្ឃឹមថា របាយការណ៍នេះជាប្រភពព័ត៌មានដ៏មានសារៈសំខាន់សម្រាប់អ្នកប្រើប្រាស់។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២៥ ខែមីនា ឆ្នាំ២០១៦

បណ្ឌិត អ៊ុក ម៉ាកា
នាយកវិទ្យាស្ថាន

មាតិកា

Code: 053-008
Date: _____
Donated by: _____

ទំព័រ

អារម្ភកថា	I
មាតិកា.....	II
១. សេចក្តីផ្តើម	1
២. សមិទ្ធផលរួមឆ្លើយតបទៅនឹងសូចនាករក្នុងការអនុវត្តឆ្នាំ២០១៤-២០១៥	2
៣. សមិទ្ធផលនៃការស្រាវជ្រាវ អភិវឌ្ឍន៍បច្ចេកវិទ្យា និងផ្សព្វផ្សាយក្នុងឆ្នាំ២០១៥	2
៣.១. អនុកម្មវិធី ១.១៨៖ ស្រាវជ្រាវដើម្បីបង្កើនផលិតភាពកសិកម្ម	3
១. ការអភិរក្សពូជដំណាំ	3
២. ការបញ្ចេញពូជដំណាំថ្មីៗ	3
៣. ថ្នាំពុលកម្ចាត់មមាចត្នោត	3
៤. ឧបករណ៍ដាំបង្កប់គ្រាប់ពូជស្រូវ	4
៥. ការប្រើប្រាស់គ្រឿងយន្តក្នុងដំណាំស្រូវ	4
៦. ផលប៉ះពាល់នៃការប្រែប្រួលអាកាសធាតុលើជីវភាពកសិករ	4
៧. ឥទ្ធិពលនៃការដាំដុះដំឡូងមីលើគុណភាពដី	5
៨. ការបាត់បង់ក្រោយពេលប្រមូលផលរបស់បន្លែស្ពៃភ្ញី	5
៣.២. អនុកម្មវិធី ១.១៩៖ ស្រាវជ្រាវដើម្បីលើកកម្ពស់ពិពិធកម្មដំណាំកសិកម្មនិងការផ្សព្វផ្សាយ បច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម	6
៩. ផលិតកម្មគ្រាប់ពូជស្រូវ	6
១០. បង្កប់បច្ចេកទេសបង្កើនផលិតភាពស្រូវវស្សានៅតំបន់ឆ្នេរ	6
១១. ការដាំដុះពូជស្រូវដែលបញ្ចេញដោយវិទ្យាស្ថានកាឌី	7
១២. ការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកទេស	7
១៣. អាហារូបត្ថម្ភរបស់អង្គរសព្ទជស្រូវផ្ការដូវ	7
៣.៣. អនុកម្មវិធី ១.២០៖ ពង្រឹងស្ថាប័ន បង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេវាគាំទ្រ និងអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស ផ្នែកពិសោធន៍ស្រាវជ្រាវ	8
១៤. ការពង្រឹងនិងអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស	8
១៥. អត្ថបទវិទ្យាសាស្ត្រ	8
១៦. ការបោះពុម្ពនិងផ្សព្វផ្សាយ	9
១៧. គេហទំព័រវិទ្យាស្ថាន	9
៤. សន្និដ្ឋាននិងសំណូមពរ	10
៥. ទិសដៅយុទ្ធសាស្ត្រ	10

១. សេចក្តីផ្តើម

ក្នុងបរិបទនៃការលើកស្ទួយវិស័យកសិកម្ម រាជរដ្ឋាភិបាលអាណត្តិទី៥ បានផ្ដោតលើគោលដៅយុទ្ធសាស្ត្រ៤ ជាសំខាន់រួមមាន៖ (១) ការលើកកម្ពស់ផលិតភាព ពិពិធការូបនីយកម្ម និងពាណិជ្ជបនីយកម្មកសិកម្ម (២) ការលើកកម្ពស់ការចិញ្ចឹមសត្វនិងវារីវប្បកម្ម (៣) កំណែទម្រង់ដីធ្លី ការបោសសម្អាតមីន និងសំណល់ជាតិផ្ទះពីសង្គ្រាម (៤) ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយចីរភាព តាមរយៈការធ្វើទំនើបកម្មវិស័យកសិកម្មកម្ពុជាតាមអភិក្រម និងក្នុងវិសាលភាពនិងល្បឿនថ្មី ដើម្បីប្រែក្លាយវិស័យនេះពីដំណាក់កាលនៃការអភិវឌ្ឍន៍តាមបែបវិបុលកម្ម (បើកទូលាយ) ពោលគឺពឹងផ្អែកជាសំខាន់លើធនធានមានស្រាប់ (ធនធានដីនិងធនធានធម្មជាតិផ្សេងទៀត) និងពឹងផ្អែកលើការប្រើប្រាស់ធាតុចូលកសិកម្មតាមបែបប្រពៃណី ឈានទៅរកដំណាក់កាលថ្មី ដែលផ្ដោតលើផលិតកម្មតាមបែបប្រពលវប្បកម្ម (ស៊ីជម្រៅ) ពោលគឺពឹងផ្អែកជាសំខាន់លើការប្រើប្រាស់បច្ចេកទេស បច្ចេកវិទ្យាថ្មី ការស្រាវជ្រាវ និងការអភិវឌ្ឍន៍យន្តបនីយកម្ម ព្រមទាំងការបង្កើនសមត្ថភាពស្រោចស្រព ដើម្បីលើកកម្ពស់ផលិតភាព ពិពិធការូបនីយកម្ម មុខដំណាំ និងផលិតផលកសិកម្មផ្សេងទៀត រួមទាំងការចិញ្ចឹមសត្វនិងវារីវប្បកម្មផង ដោយគិតគូរផងដែរអំពីភាពចាំបាច់ក្នុងការគ្រប់គ្រងដីធ្លីប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព និងការធានាចីរភាព បរិស្ថាននិងធនធានធម្មជាតិ។

ឆ្លើយតបទៅនឹងចក្ខុវិស័យរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ បានលើកឡើងនូវផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម២០១៤-២០១៨ និងដាក់ចុះនូវទិសដៅគោលនយោបាយរួមសំដៅ ជំរុញកំណើនក្នុងវិស័យកសិកម្មឲ្យបានក្នុងរង្វង់៥%ក្នុងមួយឆ្នាំ តាមរយៈការលើកកម្ពស់ផលិតភាព ពិពិធការូបនីយកម្ម និងពាណិជ្ជបនីយកម្មកសិកម្ម និងការលើកកម្ពស់ការចិញ្ចឹមសត្វនិងវារីវប្បកម្ម ដោយយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់លើការការពារ និងគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើនិងផលផលប្រកបដោយចីរភាព តាមរយៈការអនុវត្តនូវកម្មវិធីចំនួន៥ គឺ (១) បង្កើនផលិតភាព ពិពិធកម្ម និងពាណិជ្ជបនីយកម្មកសិកម្ម (២) ជំរុញផលិតកម្មសត្វនិងសុខភាពសត្វ (៣) ការគ្រប់គ្រងធនធានផលផលប្រកបដោយនិរន្តរភាព (៤) ការគ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើនិងសត្វព្រៃប្រកបដោយនិរន្តរភាព (៥) ពង្រឹងស្ថាប័ន បង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេវាគាំទ្រ និងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្ស។

ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម២០១៤-២០១៨ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់និងនេសាទបានប្រគល់ភារកិច្ចឲ្យវិទ្យាស្ថានស្រាវជ្រាវនិងអភិវឌ្ឍន៍កសិកម្មកម្ពុជា (វិទ្យាស្ថានកាឌី) ចូលរួមក្នុងកម្មវិធីទី១៖ បង្កើនផលិតភាព ពិពិធកម្ម និងពាណិជ្ជបនីយកម្មកសិកម្ម ក្នុងគោលបំណងជំរុញកំណើនផលិតកម្មគ្រប់មុខដំណាំក្នុងរង្វង់១០%ក្នុងមួយឆ្នាំ តាមរយៈការបង្កើនការស្រាវជ្រាវនិងផ្សព្វផ្សាយកសិកម្ម សំដៅបង្កើនទិន្នផលដំណាំ លើកកម្ពស់គុណភាពផលិតផល ពង្រឹងសមត្ថភាពសហគមន៍កសិកម្ម ដោយផ្សារភ្ជាប់ជាមួយផលិតកម្មកសិកម្មតាមកិច្ចសន្យា និងបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រង និងប្រើប្រាស់ដីប្រកបដោយនិរន្តរភាព។ កម្មវិធីទី១នេះ មានអនុកម្មវិធីសរុបចំនួន២០ ដែលក្នុងនោះ វិទ្យាស្ថានកាឌីត្រូវអនុវត្តនូវអនុកម្មវិធីចំនួន៣ គឺ (១) អនុកម្មវិធីទី១.១៨៖ ស្រាវជ្រាវដើម្បីលើកកម្ពស់ផលិតភាពដំណាំកសិកម្ម (២) អនុកម្មវិធីទី១.១៩៖ ស្រាវជ្រាវដើម្បីលើកកម្ពស់ពិពិធកម្មដំណាំកសិកម្មនិងការផ្សព្វផ្សាយបច្ចេកវិទ្យាកសិកម្ម និង (៣) អនុកម្មវិធីទី១.២០៖ បង្កើនប្រសិទ្ធភាពសេវាគាំទ្រនិងអភិវឌ្ឍន៍ធនធានមនុស្សផ្នែកវិសោធន៍ស្រាវជ្រាវ។

របាយការណ៍នេះ គឺជាសេចក្តីសង្ខេបលទ្ធផលសំខាន់ៗឆ្លើយតបទៅនឹងសូចនាករដែលបានព្យាករណ៍ទុកសម្រាប់វិទ្យាស្ថានកាឌីអនុវត្តក្នុងឆ្នាំ២០១៥ នៃផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យកសិកម្ម២០១៤-២០១៨ របស់ក្រសួងកសិកម្ម រុក្ខាប្រមាញ់ និងនេសាទ។